



Banking and Payments Authority of Kosovo
Head Office, Prishtina
Tel: 038-548-059 Fax: 038-526-840

BANKARSKI I PLATNI AUTORITET KOSOVA

U skladu sa datim ovlašćenjem shodno Člana 17.b Uredbe UNMIK-a Br.2001/24, od 1 Oktobra, 2001 o izmeni Uredbe UNMIK-a Br. 1999/20, o Bankarskom i Platnom Autoritetu Kosova, i Člana 3.3 Uredbe UNMIK-a Br. 2001/25 od 5 Oktobra, 2001 o Licenci, Nadzoru i Pravila Osiguravajucih Kompanija i Posrednika Osiguranja.

U smislu sprovođenja Člana 55 Uredbe UNMIK-a Br. 2001/25

Rukovodeći bord Bankarskog i Platnog Autoriteta Kosova, na sednici održanoj 28 Marta, 2002 usvojio je sledeće:

Pravilo 26 o Internoj Kontroli

Član 1

1. Delokrug Pravila

Ovo Pravilo se primenjuje na sve Osiguravajuće kompanije i Posrednike osiguranja licencirane od BPK-a.

2. Zakonski Autoritet

Ovo pravilo sprovodi Član 55, poglavlje VIII Uredbe Osiguranja.

3. Definicije

“Bord direktora” oznacava najviši nivo upravnog tela korporacije, sastavljen od članova izabranih glasanjem akcionara. U ovo pravilo izraz “Bord direktora” odnosi se:

- a) Bord direktora organizuje sam delatnost ukoliko jedna stvorena korporacija ili kompanija deluje po zakonima Kosova..

- b) Ukoliko strana korporacija, inkorporirana u drugu jurisdikciju, ali koja je licencirana za vođenje biznisa osiguranja na Kosovo, odnosi se na visokog službenika kompanije koji je stalan stanovnik Kosova i kao takav je prihvacen od BPK-a.

“Bord oznacava bord direktora kao što je definisano u ovo pravilo.

“Interna kontrola” ili “sistem interne kontrole” odnosi se na pisane politike u obliku dokumenta, procedura i praksa sprovedene i odobrene u dizajnu kompanije kako bi zaštitila svoja sredstva od nezakonitog otkrivanja gubitka i zloupotrebe i osigurala profitabilno vođenje biznisa.

“Licencirana kompanija” ili kompanija odnosi se na obe, osiguravajuću kompaniju i posrednika osiguranja.

“Viši službenik” je službenik najvećeg ranga jedne osiguravajuće kompanije ili osiguravajućeg posrednika, u smislu ako upotrebi titulu “Predsednik”, “Podpredsednik”, “Direktor menadjer”, “Predstavnik Zemlje”, “Menadjer”, ili takve titule ili titular.

Član 2

Odobrenje Adekvatnog i Efektivnog Sistema Interne Kontrole

1 Odgovornost Borda

Vodjenje biznisa osiguranja obuhvata primenjivanje sistema interne kontrole. Menadgment kompanije treba formulisati standarde operativne politike, procedure i prakse koje se odobravaju i sprovode od kompanije u vođenju svojeg biznisa. Odgovornost borda je da primeni i opiše jedan adekvatan i efektivan sistem interne kontrole kompanije.

2 Zahtev za jedan Efektivan Sistem Interne Kontrole

Pisane politike, procedure i prakse u kompaniji, trebaju biti fleksibilne i odobriti korigovanja i uredjivati se po potrebi, pruže mogućnost kompromisa u sistemu interne kontrole kompanije. Ovaj sistem mora biti adekvatan i efektivan u vezi sa strukturnim organizmom, prirodu i stepen biznisa kompanije. Minimalno, sistem interne kontrole treba popuniti sledeće direktive:

- a) Nijedno lice u organizaciju nema moc odlucivanja.
- b) Nijedno lice ne treba imati slobodnu i apsolutnu kontrolu transakcije. Kontrola keša (gotovine) i ostala sredstva moraju imati najmanje dva potpisa odgovornih lica koji su subjekat odgovornosti.

- c) Strucnjak osiguranja (aktuar) i spoljni revizor ne trebaju biti zvanicnici ili zaposleni kompanije ili od njih zavisni, kako bi osigurali da racunavanje tehnickih odredba i druge odgovornosti su adekvatne i osigurali konzervativizam u ocenjivanju sredstva kompanije i u utvrdjivanju dobitka ili gubitka. Aktuar i spoljni revizor direktno izveštavaju bordu.
- d) Transakcije sa bližnjim strankama su zabranjene sem ako su odobrene od BPK-a shodno Uredbi osiguranja i u skladu sa pravilo 27.
- e) Ostvarivanje, funkcionisanje i organiziranje unutrašnjeg revizora je pod vlasti i nadzor borda. Unutrašnji revizor treba imati pristup u svim linijama i odgovarajucim departmanima kompanije, treba imati dovoljan staf sa uvezbanim osobljem i odgovarajucim iskustvom.
- f) Prijem rizika mora biti u skladu sa potpisanim direktivima opisanim od borda. Direktive moraju obuhvatiti utvrdjivanje ostatka jedinog i totalnog rizika, procedure koje se sprovode u redjanje rizika preko pisani direktiva, ostavljeni rizika za reosiguraonike i prijem rizika reosiguranja.
- g) Investiciona sredstva kompanije trebaju biti u skladu sa politikama i direktivima opisane od borda shodno pravilo 12, II deo, ili opisani od pisani direktiva BPK-a.
- h) Definisano pracenje standarda tržišta, o pravednom tretiranju klijenata, adekvatno otkrivanje prema klijentima u beneficiji polise, rizika i odgovornosti, tretiranje novca klijenta, podela principa i aktivnosti agenta i konflikta interesa.
- i) Blagovremeno i prilagodno vodjenje knjigovodstvenih funkcija za obezbedjenje saglasnosti racuna, do dana pribeležavanja racuna, i produktivnost tacne i poverljive informacije za menadment.
- j) Neprekidna fizicka kontrola i odgovornost za sva sredstva i investicije u kompaniji.
- k) Osnivanje postupaka za blagovremeno zapažanje nepovoljni ili sumnjivih transakcija ukljucujuci i sprovodjenje adekvatnog sistema cekova i balansa.
- l) Osnivanje postupaka kako bi na vreme zapazili devijacije od saglasnosti uredbe.
- m) Osnivanje linije dobrog komuniciranja definisano unutar organizacije od radnika najnižeg ranga do menadmenta i do borda sa odgovornim poverljivim sistemom.

- n) Osnivanje postupaka kako bi osigurali bord sa adekvatnim nadzorom opšte aktivnosti, za blagovremeno opažanje deficitne interne kontrole devijaciju i/ili sumnjive transakcije.
- o) I druge zahteve koje se mogu opisati od BPK-a shodno Uredbi osiguranja i ovih pravila.

Član 3

Nadležnost BPK-a za Razmatranje i Popunjavanje Interne Kontrole

1 Razmatranje Sistema Interne Kontrole

Bord direktora jedne osiguravajuće kompanije treba pružiti potpuni pristup BPK-a u razmatranju nadležnosti i efikasnosti sistema interne kontrole kompanije. Unutrašnji revizor izveštava, ukoliko kompanija ce dati pristup BPK-a prema njenom zahtevu.

2 Dopunski Sistem Interne Kontrole

Ukoliko BPK-a smatra potrebnim, da nakon izvršenja razmatranja sistema interne kontrole, uputi kompaniju da se inkorporira u njihov sistem interne kontrole:

- a) Politika, postupak ili prakse koje su potrebne za ucvršćavanje postojeće kontrole, opisujuci oblasti gde ce BPK-a utvrditi da sadašnji sistem je deficitan i pruža potrebnu kontrolu za ispravku deficita.
- b) Ukoliko BPK-a utvrdi da Osiguravajuća kompanija ili posrednik osiguranja nisu uspeli u odobrenju i primeni sistema interne kontrole, ili ako cilj sistema interne kontrole nije napisan, BPK-a ce opozvati licencu kompanije do dana kada ce kompanija pismeno odobriti i primeniti svoj sistem interne kontrole.

Član 4

Stupanje na Snagu

Ovo pravilo, stupa na snagu 1 Aprila, 2002 god.

David Weatherman
v.d. Generalnog Direktora